

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого
Полтавський юридичний інститут
Кафедра цивільного, господарського і фінансового права

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

**«ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗОНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ»**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень
Ступінь вищої освіти – магістр
Галузь знань – 08 «Право»
Спеціальність – 081 «Право»
Освітня програма / спеціалізація – «Право»
Статус дисципліни – за вибором студента
Рік набору – 2019, 2020

Викладач – Греков Євген Анатолійович,
доцент кафедри цивільного, господарського і фінансового права,
кандидат юридичних наук, доцент

27 серпня 2019 р.

Силабус навчальної дисципліни «Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності» для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право» освітньої програми «Право» Полтавського юридичного інституту Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого. Полтава: Полтавський юрид. ін.-т Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2019. 10 с.

Розробник

Греков Євген Анатолійович – кандидат юридичних наук, доцент

Гарант освітньої програми

Криницький Ігор Євгенович – завідувач кафедри цивільного, господарського і фінансового права, доктор юридичних наук, професор, старший науковий співробітник

Затверджено на засіданні кафедри цивільного, господарського і фінансового права
(протокол № 1 від 11 вересня 2019 р.)

Дата оновлення – 27 серпня 2020 року
(протокол № 1 засідання кафедри цивільного, господарського і фінансового права
від 27 серпня 2020 року)

Завідувач кафедри _____  І. Є. Криницький

Дані про викладача

Назва навчальної дисципліни	Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності
Вид навчальної дисципліни	Належить до циклу навчальних дисциплін за вибором студента.
Викладач	Греков Євген Анатолійович, к.ю.н., доцент, доцент кафедри цивільного, господарського і фінансового права ПЮІ НЮУ імені Ярослава Мудрого
Контактний телефон	+38 0532 560148
E-mail	Evgeniy.grk@gmail.com
Консультації	Вівторок 13-00 – 14-00, м.Полтава, Першотравневий проспект, 5, ауд. 504-в.
Онлайн консультації у Facebook:	https://www.facebook.com/yevhen.hrekov

Анотація навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна спрямована на вирішення широкого кола складних проблем, що виникають при юридичному супроводі виходу на іноземні ринки товарів і послуг, забезпеченні взаємодії з іноземними компаніями, проведенні експортно-імпортних операцій, що обумовлює потребу у високоякісних спеціалізованих знаннях щодо специфіки регулювання та юридичного супроводження сфери зовнішньоекономічної діяльності, які можливо отримати тільки в межах спеціального напрямку підготовки фахівців-юристів.

Освітньо-професійна програма зорієнтована на осіб, що мають базову підготовку (перший рівень вищої освіти) в економічній та/або юридичній сферах, які бажають здобути спеціальні знання та професійні юридичні навички для їх особистого використання та/або забезпечення можливості надання іншим особам юридичних послуг, пов'язаних зі здійсненням зовнішньоекономічної діяльності.

Під час навчання забезпечується постійний зв'язок з практичним аспектом діяльності юристів при наданні послуг у сфері зовнішньоекономічної діяльності, як шляхом вирішення завдань, розроблених на основі фактів (рішень судів, договорів, актів органів державної влади), що реально мали місце, так і безпосереднього ознайомлення з роботою державних установ та юридичних компаній при проведенні позааудиторних практичних занять або проходженні стажування. Значна увага приділена дистанційним формам навчання, що дають змогу студенту мати доступ до необхідних навчальних матеріалів в електронній формі та можливість за потребою одержати особисто консультацію профільного викладача.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни «Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності» – набуття студентами здатності розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері зовнішньоекономічної діяльності, що передбачає проведення різноманітних досліджень та/або здійснення інновацій й характеризується невизначеністю умов і вимог.

Завдання:

– формування у студентів спеціалізованих концептуальних знань у сфері правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності, що включають сучасні наукові здобутки у цій галузі права, котрі є основою для оригінального мислення та проведення досліджень у вказаній сфері;

– набуття студентами спеціалізованих умінь/навичок розв’язання проблем, котрі виникають у суб’єктів зовнішньоекономічної діяльності в процесі їх формування та здійснення ними господарської діяльності, а також при вирішенні спорів у цій сфері;

– здатність інтегрувати знання, набуті у процесі вивчення цієї та навчальних дисциплін «Теорія держави і права», «Цивільне право», «Господарське право»; «Фінансове право» та «Міжнародне приватне право» й розв’язувати складні задачі у мультидисциплінарних контекстах;

– здатність розв’язувати проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності, зокрема щодо: застосування набутих теоретичних знань та сформованих практичних навичок щодо реалізації правового статусу суб’єктів зовнішньоекономічної діяльності; здійснення нормотворчого процесу органами місцевого самоврядування; особливостей проходження служби в органах місцевого самоврядування; реалізації юридичної відповідальності щодо органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб;

– формування у студентів знань та умінь, необхідних їм для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою генерування нових знань у сфері зовнішньоекономічної діяльності.

Місце навчальної дисципліни у структурі освітньо-професійної програми.

Міждисциплінарні зв’язки

Пререквізити: «Теорія держави і права»; «Цивільне право»; «Господарське право»; «Фінансове право»; «Міжнародне приватне право».

Кореквізити: «Податкове право», «Митне право», «Інвестиційне право».

Постреквізити: «Актуальні проблеми цивільного права», «Судовий розгляд окремих категорій цивільних справ», «Банківське право».

Очікувані результати навчання здобувача вищої освіти

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати наступні результати навчання:

- сформулювати поняття та зміст основних категорій зовнішньоекономічної діяльності;

- систематизувати втілення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права міжнародних приватно-правових договірних відносинах;

- проаналізувати взаємодію міжнародних господарсько-правових систем із вітчизняними господарсько-правовими інститутами;

- здійснити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів договірного права різних правових систем;

- інтерпретувати основні приватно-правові норми міжнародного договірного права, а також розуміти методологію їхнього тлумачення;

- застосовувати положення нормативних джерел у сфері регулювання зовнішньоекономічної діяльності на практиці;

- пояснити практику здійснення зовнішньоекономічної діяльності її суб’єктами;

- визначити правову позицію на різних стадіях правозастосування нормативних джерел у сфері регулювання зовнішньоекономічної діяльності, як зі сторони держави та її органів, так і з боку суб’єктів господарювання;

- запропонувати проекти правозастосовних актів у різних сферах правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності;

- прогнозувати результат впливу проектів нормативно-правових актів на зовнішньоекономічні приватно-правові відносини.

**Розклад занять з навчальної дисципліни на 2020/2021 н.р.
для студентів денної форми навчання**

Дата	Теми лекцій	Теми практичних занять	Теми самостійної роботи (есе або рефератів)
01.09.20 - 04.09.20	1. «Нормативно-правова база розробки зовнішньоекономічних контрактів»	1. «Нормативно-правова база розробки зовнішньоекономічних контрактів» <i>Основна література:</i> 1; 2; 3; 6	Особливості участі держави Україна, територіальних громад, громадських об'єднань у зовнішньоекономічній діяльності; Значення та характеристика участі міжнародних організацій, асоціацій, союзів, об'єднань експертів, комітети товарних бірж у сфері міжнародного регулювання зовнішньоекономічних договірних відносин.
07.09.20 - 11.09.20	2. «Структура і зміст зовнішньоекономічного контракту»	2. «Структура і зміст зовнішньоекономічного контракту» <i>Основна література:</i> 2; 4; 5.	Методологічні принципи розробки зовнішньоекономічних контрактів; Особливості роботи з контрагентами з різних країн в частині ведення переговорів;
14.09.20 - 18.09.20	3. «Валютне регулювання і валютний контроль у зовнішньоекономічній діяльності»	3. «Структура і зміст зовнішньоекономічного контракту» <i>Основна література:</i> 1; 3; 8.	Проблеми мовних бар'єрів при укладанні міжнародних комерційних договорів; Особливості роботи з контрагентами різних країн в частині дотримання протокольних вимог з урахуванням їх національних особливостей.
21.09.20 - 25.09.20	4. «Міжнародні розрахункові відносини»	4. «Валютне регулювання і валютний контроль у зовнішньоекономічній діяльності» <i>Основна література:</i> 1; 4; 9	Система експортних валютних заохочень; Поняття угод «своп» (ставка «своп»); Способи забезпечення виконання зобов'язань нерезидента перед резидентом відповідно до валютного законодавства (ways to enforce the obligations of nonresident to a resident of the foreign law).
28.09.20 -	5. «Міжнародні розрахункові	5. «Міжнародні розрахункові	Документарний акредитив в системі міжнародних

02.10.20	відносини»	відносини» <i>Основна література:</i> 1; 3; 10.	розрахунків: поняття, види, регулювання; Розрахунки по інкасо в міжнародних відносинах: поняття, регулювання; Банківський переклад в міжнародних розрахунках: поняття, види, регулювання; Чек в міжнародних розрахунках: поняття, строки обігу, регулювання; Вексель в міжнародних розрахунках: поняття, види, регулювання; Банківські гарантії при здійсненні міжнародних розрахунків.
05.10.20 - 09.10.20	6. «Міжнародна купівля-продаж товарів і бартерні контракти»	6. «Міжнародні розрахункові відносини» <i>Основна література:</i> 1; 3; 7.	Всесвітня міжбанківська система SWIFT: мета створення мережі, етапи розвитку, членство, переваги та недоліки мережі; Характеристика електронних систем міжбанківських розрахунків ФРС, CHAPS, CHIPS, Sagritter (Сажиттер).
12.10.20 - 16.10.20	7. «Міжнародна купівля-продаж товарів і бартерні контракти»	7. «Міжнародна купівля-продаж товарів і бартерні контракти» <i>Основна література:</i> 2; 4; 5	Місце поставки, перехід права власності і ризиків, строки виконання зобов'язань за договором міжнародної купівлі-продажу товарів; Збитки та відповідальність сторін за невиконання або неналежне виконання договору міжнародної купівлі-продажу товарів; Позовна давність у міжнародній купівлі-продажу товарів; Поняття бартерних контрактів, їх елементи та особливості як самостійного типу міжнародних комерційних контрактів
19.10.20 - 23.10.20	8. «Договір перевезення у зовнішньоекономічній діяльності. Договори з надання послуг,	8. «Міжнародна купівля-продаж товарів і бартерні контракти» <i>Основна література:</i> 2; 4; 5	Конвенція ООН «Про договори міжнародної купівлі-продажу товарів» (1980 р) - основний правовий документ, що

	пов'язаних з виконанням транспортних операцій»		регулює міжнародні договори купівлі-продажу; Огляд інструментів, розроблених в рамках англійської правової системи, що широко використовуються в міжнародних договорах купівлі-продажу бізнесу; Обмеження відповідальності продавця як спосіб перерозподілу ризиків
26.10.20 - 30.10.20		9. «Договір перевезення у зовнішньоекономічній діяльності» <i>Основна література:</i> 1; 8; 9.	Повітряні транспортні операції; Міжнародні автомобільні перевезення; Міжнародні залізничні перевезення.
02.11.20 - 06.11.20		10. «Договір перевезення у зовнішньоекономічній діяльності» <i>Основна література:</i> 1; 8; 9.	Особливості залізничного, морського, автомобільного та авіаційного грузопереміщення. Критерії вибору виду транспорту; Колізійні норми в міжнародних договорах про перевезеннях; Магістральні трубопроводи як специфічний вид транспорту.
09.11.20- 13.11.20		11. «Договори з надання послуг, пов'язаних з виконанням транспортних операцій» <i>Основна література:</i> 1; 8; 9.	Транспортна документація за зовнішньоекономічними контрактами з перевезення та надання експедиційних послуг; Договір експедиції

Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів здійснюється у таких формах:

1. наукової статті;
2. наукової доповіді;
3. тез наукової доповіді на конференції;
4. огляд судової практики;
5. есе за вузькоспеціальною проблематикою;
6. анотації прочитаної додаткової літератури з курсу, у т.ч. іноземної;
7. термінологічного словника
8. підготовки до практичних занять та заліку.

Завдання та методичні рекомендації до самостійної роботи наведено у Навчально-методичному посібнику для самостійної роботи та практичних занять з навчальної дисципліни «Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності» (галузь знань 08 «Право», другий (магістерський) рівень вищої освіти, напрям підготовки (спеціальність) 081 «Право») для студентів V курсу денної форми навчання / уклад.: А.О. Гаркуша, Є.А. Греков. (електронне видання) – П.: Полт. юрид. ін-т Нац. юрид. ун-ту ім. Ярослава Мудрого, 2019. – 64 с.

Інформаційне забезпечення курсу

Основні нормативно-правові акти

1. Конституція України. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст.141. Дата оновлення: 03.09.2019. URL: <https://bit.ly/2GeSeRP> (дата звернення: 27.08.2020).
2. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. № №18-22. Ст.144. Дата оновлення: 21.07.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> (дата звернення: 27.08.2020).
3. Податковий кодекс України від 02.11.2010 р. № 2755-VI. Відомості Верховної Ради України. 2011. №№ 13-14, 15-16, 17. Ст.112. Дата оновлення: 21.07.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 27.08.2020).
4. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. №№ 40-44. Ст.356. Дата оновлення: 21.07.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15> (дата звернення: 27.08.2020).
5. Закон України «Про міжнародне приватне право» від 23.06.2005 р. № 2709-IV. Відомості Верховної Ради України. 2005. № 32. Ст. 422 Дата оновлення: 21.07.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2709-15#Text> (дата звернення: 27.08.2020).
6. Конвенція Організації Об'єднаних Націй про договори міжнародної купівлі-продажу товарів від 11.04.1980 р. Офіційний вісник України. 2006. № 15. Ст. 1171, код акта 35973/2006. Дата оновлення: 21.07.2020. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_003#Text (дата звернення: 27.08.2020).

Основна література

1. Беляєва А.П. Принцип свободи договору в правовому регулюванні зовнішньоекономічного контракту: Автореферат Дис. канд.юрид. наук: 12.00.01 / Нац. Юрид.акад. України ім. Я. Мудрого. Харків, 2005. 20 с.
2. Віхров О.П. Правове регулювання господарських відносин в окремих сферах і галузях економіки. - К.: Юрінком Інтер, 2017. 448 с.
3. Дахно І., Алієва-Барановська В. Міжнародне економічне право: навчальний посібник. К. : Центр навчальної літератури, 2019. 368 с.
4. Зовнішньоекономічний договір (контракт) купівлі-продажу: правове регулювання: монографія; Вінниц. нац. техн. ун-т. Вінниця : ВНТУ, 2013. 247 с.

5. Зовнішньоекономічні операції і контракти: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ : Центр навчальної літератури, 2004. 608 с.
6. Козловський, В. О. Укладання зовнішньоекономічних договорів і контрактів: навч. посіб; Вінницький національний технічний ун-т. Вінниця : ВНТУ, 2009. 166 с.
7. Міжнародні комерційні трансакції / [пер. з англійської ТОВ «Асоціація експортерів і імпортерів ЗЕД»]. Київ : Асоціація «ЗЕД», 2012. 624 с.
8. Мілаш В.С. Захисні застереження в зовнішньоекономічному договорі: Монографія. Полтава: АСМІ, 2004. 180 с.
9. Mark Fenwich, Stefan Wrba. International Business Law: Emerging Fields of Regulation. Hard Publishing. 2018. 240 p.
10. Larry A. Dinatteo. International Business Law and the Legal Environment. A Transactional Approach. Routledge. NY. 2016. 682 p.

Вимоги викладача

Студенти *повинні*: активно працювати на практичних заняттях: брати участь в обговоренні дискусійних питань та розробленні кейсів, повною мірою долучатися до активних форм навчання, використовувати різноманітні джерела з альтернативними поглядами на ті чи інші питання задля формування продуктивної дискусії та різнобічного вивчення бізнес-процесів. Пропущені практичні заняття відпрацьовуються.

Студентам *рекомендується*: брати участь у наукових конференціях, конкурсах наукових праць, роботі наукового гуртка кафедри, написанні наукових статей і рефератів.

Викладач *бере до уваги* інші навчальні та наукові здобутки студента, що підтверджені документально (грамоти, дипломи, сертифікати тощо).

Обов'язковою вимогою є дотримання студентами норм «Кодексу академічної етики Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого» (https://nlu.edu.ua/files/norm_doc/kodeks_academichnoyi_etyky.pdf).

Під час аудиторних занять прошу використовувати мобільні телефони тільки у навчальних цілях (наприклад, для перегляду презентацій лекцій). Дозволяється користуватися ноутбуками і планшетами для ведення конспектів лекцій та відстеження потрібної інформації. Можна приносити із собою питну воду. В разі нагальної потреби можна виходити із аудиторії, не заважаючи при цьому викладачу та іншим студентам.

Контрольні заходи результатів навчання

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Видами *поточного контролю* знань студентів є:

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на *практичних заняттях* із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування, виконання тестових завдань, розв'язання практичних завдань або задач, захист кейсу, підготовка і захист есе або реферату за ініціативи студента. За підсумками практичних занять студент може отримати від 0 до 28 балів;

- протягом семестру студенти виконують завдання для *самостійної роботи* (підготовка усної доповіді, презентації, есе, реферату тощо). Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 8;

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на *лекційних заняттях* із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування. За підсумками поточного контролю на лекціях студенти можуть отримати від 0 до 4 балів.

Формою *підсумкового контролю* знань студентів із навчальної дисципліни є *залік*, що оцінюється за шкалою від 0 до 60 балів. Залік складається шляхом тестування в

електронній формі. Мінімальна оцінка результатів поточного контролю та самостійної роботи, за якої студент допускається до заліку, становить 20 балів.

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів

Лекційні заняття	Практичні заняття (поточний контроль)		Самостійна робота	Залік (підсумковий контроль)	Підсумкова оцінка знань
	Модуль № 1	Модуль № 2			
max 4	max 14	max 14	max 8	max 60	max 100

Шкала підсумкової оцінки знань студентів

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за 100-бальною шкалою
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	5	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	4	80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	3	70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	2	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс		0 – 34